

ČNB ponechává nastavení pravidel pro poskytování hypotečních úvěrů. Na vývoj povahy systémových rizik reaguje změnou struktury kapitálových rezerv při zachování jejich souhrnné výše

6.6.2024 - | Česká národní banka

Bankovní rada na dnešním jednání ponechala současné nastavení horní hranice ukazatele LTV beze změny, úvěrové ukazatele DTI a DSTI zůstanou nadále deaktivované. Vycházela z posouzení systémových rizik souvisejících s hypotečním trhem. V úvahu vzala vývoj finančního cyklu, zranitelnost bankovního sektoru a ostatní faktory, které ovlivňují jeho odolnost. Bankovní rada dále rozhodla o rozšíření ustanovení Doporučení k řízení rizik na všechny spotřebitelské úvěry na bydlení. „V situaci postupného ožívování aktivity na hypotečním a nemovitostním trhu je působení ukazatele LTV důležité pro zachování dlouhodobé stability poskytovatelů hypotečních úvěrů a domácností,“ uvedla po dnešním jednání bankovní rady k otázkám finanční stability členka bankovní rady ČNB Karina Kubelková. „Pozorujeme i zájem na trhu nehypotečních úvěrů na bydlení za účelem rekonstrukce či energetických úspor. Od října bude platit naše doporučení pro poskytovatele úvěrů, aby se zvýšenou obezřetností posuzovali, zda i klienti s těmito úvěry nepodstupují nepřiměřená rizika v poměru ke svým příjmům,“ doplnila Karina Kubelková.

Bankovní rada dnes rozhodla o snížení sazby proticyklické kapitálové rezervy (CCyB) na úroveň 1,25 % s účinností od 1. července 2024. V tomto rozhodnutí zohlednila pokles rozsahu cyklických rizik v bilanci bankovního sektoru, přičemž na výhledu jarní prognózy neočekává jejich výraznější změnu. I z toho důvodu lze při naplnění této prognózy očekávat stabilitu sazby rezervy. Zpráva o finanční stabilitě – jaro 2024 obsahuje rovněž výsledky zátěžových testů finančního sektoru, podniků a domácností. Zátěžový test klíčového bankovního sektoru posuzuje možné dopady materializace strukturálních systémových rizik domácí ekonomiky a bankovního systému. Bankovní sektor jako celek by plnil regulatorní kapitálové požadavky jak v základním scénáři vývoje ekonomiky, tak i v hypotetickém nepříznivém scénáři, a to i díky nastaveným kapitálovým rezervám.

Dopad nepříznivého scénáře do kapitálového vybavení bank by však byl citelný. Značný nárůst úvěrových selhání a silné oslabení ziskovosti by si vyžádaly vedle uvolnění proticyklické kapitálové rezervy i využití dalších kapitálových rezerv bankami. Výchozí pozice bankovního sektoru do zátěžových testů je příznivá. „Zmírňování dříve nahromaděných cyklických rizik v bilancích bank umožnilo ČNB postupně snížit proticyklickou kapitálovou rezervu. Zvyšují se však strukturální rizika, jejichž materializace by při naplnění nepříznivého scénáře mohla snížit dostupnost úvěrů pro domácnosti a nefinanční podniky,“ uvedl ředitel sekce finanční stability ČNB Libor Holub. Bankovní rada dnes také rozhodla o stanovení sazby kapitálové rezervy ke krytí systémového rizika ve výši 0,5 %. Banky ji budou mít povinnost udržovat od 1. ledna 2025. Bankovní rada vyhodnotila, že domácí bankovní sektor je ve zvýšené míře vystaven řadě systémových rizik strukturálního charakteru. Pravděpodobnost jejich materializace se na pozadí probíhající deglobalizace, dekarbonizace a rostoucího geopolitického napětí zvýšila. Ve svém rozhodnutí vzala v úvahu možný rozsah dodatečných ztrát bankovního sektoru, které by plynuly zejména z důsledků vysoké otevřenosti ekonomiky ČR a koncentrace jejího zahraničního obchodu a klíčových odvětví ekonomiky v případě

nepříznivého vývoje. „Rezerva posílí odolnost bankovního sektoru vůči potenciálním projevům dlouhodobějších strukturálních rizik. Ty mohou zvýšit i potenciální náklady spojené s přechodem domácí energeticky náročné ekonomiky na nízkouhlíkovou či s rostoucí intenzitou kybernetických útoků,“ uvedla Karina Kubelková.

Celou Zprávu o finanční stabilitě – jaro 2024 zveřejní ČNB 24. června 2024 . Ve stejný den vydá také písemný záznam z dnešního jednání bankovní rady k otázkám finanční stability včetně hlasování jednotlivých členů bankovní rady o opatřeních makroobezřetnostní politiky a jejich jmenovitých argumentů. Jakub Holas ředitel odboru komunikace Poznámky pro novináře: Finanční stabilita je vedle cenové stability dalším klíčovým cílem České národní banky, a to od roku 2013. Péče o finanční stabilitu je definována v zákoně č. 6/1993 Sb., o České národní bance. Ten uvádí, že ČNB rozpoznává, sleduje a posuzuje rizika ohrožení stability finančního systému a v zájmu předcházení vzniku nebo snižování těchto rizik přispívá prostřednictvím svých pravomocí k odolnosti finančního systému a udržení finanční stability a vytváří tak makroobezřetnostní politiku.

Od druhé poloviny roku 2021 má ČNB zákonnou pravomoc stanovovat horní hranice ukazatelů LTV, DTI a DSTI. Právní závaznost dodržování limitů ukazatelů je zásadní pro zajištění rovných podmínek na trhu. Bankovní rada projednává problematiku finanční stability dvakrát ročně – na jaře v květnu nebo červnu a na podzim v listopadu. Cílem této zprávy je identifikovat rizika pro finanční stabilitu České republiky pro nejbližší období na základě předchozího i očekávaného vývoje reálné ekonomiky a finančního systému. Hlavními nástroji makroobezřetnostní politiky uplatňovanými v České republice jsou proticyklická kapitálová rezerva (CCyB) , bezpečnostní kapitálová rezerva (CCoB) předepsaná všem bankám, kapitálová rezerva pro jiné systémově významné instituce (J-SVI) určená systémově významným bankám, kapitálová rezerva ke krytí systémových rizik, horní hranice úvěrových ukazatelů LTV, DTI a DSTI pro všechny poskytovatele hypotečních úvěrů a Doporučení k řízení rizik spojených s poskytováním spotřebitelských úvěrů zajištěných obytnou nemovitostí . Proticyklická kapitálová rezerva (CCyB) – cílem tohoto nástroje je zvýšit odolnost bankovního sektoru vůči rizikům spojeným s výkyvy v úvěrové aktivitě. Díky této rezervě by měly být banky schopny poskytovat úvěry domácnostem a podnikům i v době recese či finanční nestability.

Kapitálová rezerva ke krytí systémového rizika (SyRB) – cílem tohoto nástroje je zmírnit možné důsledky rozpoznáných systémových rizik na finanční systém a reálnou ekonomiku. Pokud jejich úroveň představuje riziko pro finanční stabilitu, uplatnění SyRB zajišťuje posílení kapitálového vybavení bankovního sektoru a zvyšuje jeho odolnost vůči nepříznivým šokům. Současně může dílčím způsobem přispět také k utlumení růstu či koncentrace předmětných expozic v bilancích bank, což ovšem není její primární účel. Kombinovaná kapitálová rezerva – součet bezpečnostní kapitálové rezervy (CCoB) , proticyklické kapitálové rezervy (CCyB) , kapitálové rezervy ke krytí systémového rizika (SyRB) a kapitálové rezervy pro jiné systémově významné instituce (J-SVI) . Ukazatel LTV (loan-to-value) – poměr mezi výší hypotečního úvěru a hodnotou zastavené nemovitosti. Ukazatel DTI (debt-to-income) – poměr výše celkového zadlužení žadatele o úvěr a výše jeho čistého ročního příjmu. Ukazatel DSTI (debt-service-to-income) – výše měsíční splátky dluhu vůči čistému měsíčnímu příjmu žadatele – poměr mezi celkovou výší všech měsíčních splátek a čistým měsíčním příjmem žadatele o úvěr.

<https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-ponechava-nastaveni-pravidel-pro-poskytovani-hypotecnich-uveru.-Na-vyvoj-povahy-systemovych-rizik-reaguje-zmenou-struktury-kapitalovych-rezerv-pri-zachovani-jejich-souhrnne-vyse>